

Tek kada vidite boju mora shvatite za

*Nakon industrijske revolucije u Engleskoj se stvorio sloj bogatša, koji je tražio područja s blagom klimom za zimovanje

Mnogi su počeli tu doseljavati i praviti svoje palače, a promučurni su počeli izdavati svoje ribarske kućice koje su postajale sve veće i veće. Na kraju od malog ribarskog sela niklo je naselje s mnogim hotelima i vilama. Kasnije se sve to širilo duž Francuske rivijere, gdje su nastala druga poznata turistička odredista. Još je Napoleon izgradio putove kako bi sve povezao obalu sa zaledem i Parizom te mjesta duž obale. Tako je izgradio donju, srednju i gornju cestu. Donja ide samom obalom, srednja iznad gradova, a visoko po brdima je išla cesta kojom danas ide autocesta. Danas je tom starom trasom napravljeno preko 130 tunela i bezbroj vijadukata. Nisu samo Englezni obožavali Nicu. Mnogi ruski aristokrati su također često dolazili. O tome svjedoči najveća pravoslavna crkva na zapadu. Pravo je remek djelo. Danas je u vlasništvu ruske Federacije.

Trg Massena

U Nicu ulazimo sa sjevera duž korita nekadašnji rijeke, koja je na samom kraju isušena i nestala je. Nekadašnje korito je prekriveno brojnim zgradama i parkovima. Prvo prolazimo pored velikog kongresnog i shopping centra. Slijedi park i Muzej suvremene umjetnosti i do njega zgrada novog Nacionalnog kazališta. Nakon dugačkog parka nailazimo na glavni trg grada, trg Massena i nešto dalje park s prekrasnom fontanom i ljetnom pozornicom Jardin Albert I. Nekada se tu rijeka ulijevala u more, a sada park završava na Promenadi Engleza. Tu izlazimo iz autobusa i nastav-

Cannes - pogled s tvrđave

ljamo obilazak pješice. Vraćamo se do trga Massena s brojnim stupovima na kojima sjede ljudi. Noću kada se upali javna rasvjeta oni mijenjaju boje. Trg je nastao u prvoj polovini 19. st. kao proširenje staroga grada. Današnji izgled dobiva 2007. Na jednom kraju se nalazi Fontana Sunca sa skulpturom nagog Apolona, koja je tu nekada bila. Jedno vrijeme je bila uklonjena radi moralnih građana i postavljena na ulaz u stadion. Ustvari cijela fontana je bila uklonjena s trga. Sada je sve vraćeno. U fontani je postavljen još pet velikih brončanih skulptura. Navodno je grad platio za kip Apolona privatnoj kolekciji 900.000 €. Na zgrajanje mnogih na glavi su dodani mala kola, koja obično Apolon vozi, a koja su po mnogima unakazila kip. Vidjeli smo da fontana služi mladima za kupanje, koji su očigledno tu nešto proslavljali. Drugi kraj trga Massena vodio u novi dio grada i veliku shopping ulicu s brojnim robnim kućama i trgovinama najpoznatijih brendova.

Stari grad

Stara Nica se smjestila podno utvrde i lako se može obići pješice. Tu su uske ulice tipične za Mediteran. Prepune su restorana i trgovina namijenjenih turistima. Ulazimo u stari grad i odlazimo prvo do trga na kojem je Palaća pravde. Nekad su tu odrubljivanje glave gilotinom. Danas je prepun kafića i restorana kao i susjedne ulice. Šetamo do još jednog trga na kojem je Katedrala. Nakon 50 godina gradnje završene 1699. u baroknom stilu, dok je zvonik dobila tek u 18. st. Unutra je prekrasan oltar, 10 kapela i orgulje.

Odlazimo do gradske tržnice čiji su sada štandovi pusti i koja je nekad uzimala ogroman prostor. Dio prostora je danas prepušten terasama mnogobrojnih restorana. Potpuno druga slika uvečer kada je sve puno gostiju, koji su došli večerati. Izlazimo na poznatu Promenadu Engleza, odnosno na obalu i šetamo do podnožja brda na kojem je nekad bila mala utvrda. Do utvrde se može strmim

KONTAKT: PLETIKOSA

Bože Starca Jurićeva 19
51000 Rijeka
tel/fax: 051/639-513
mob: 091/566-6650
e-mail: pletikosa@inet.hr
skype name:boris.pletikosa
www.pletikosa.hr
www.pletikosa.com
www.pakiranje.net

stepenicama, ali i javnim liftom koji se plaća. Iz nekoga razloga taj dan je bilo besplatno. S vrha je poznati vidikovac s kojeg puca pogled na cijelu Nicu i veliku uvalu s plažom. Nažalost, vodič nam nije rekao da samo 200 m dalje možemo doći na drugi vidikovac s pogledom na staru luku.

Promenada

Vratili smo se liftom i slikali se kod znaka I love Nice. Pored je veliki sunčani sat gdje vi glumite kazaljku. Nicu je poznata po šetnici koja se zove Promenada Engleza. Duga je 7 km i svakako vrijedi prošetati jednim dijelom. Duž nje su brojne plaže privatne ili javne, hoteli i restorani, gdje se može uživati u blagodatima Mediterana. Proteže se duž uvale od stare luke do aerodroma. Šetamo duž promenade i prolazimo pored velike zgrade Opere s njene zadnje strane. Par metara dalje je veliki metalni stup podignut 2010. u znak proslave 150 godina ujedinjenja s Francuskom. Devet linija od čelika se spaja u 30 m visokom stupnju na vrhu. Vraćamo se opet do trga Massena i odlazimo do parka Promena-

Nica

Nica je najveći grad na Francuskoj rivijeri. Ima oko 350.000 stanovnika. Nakon Pariza druga je najposjećenija turistička destinacija Francuske. Nica je i industrijsko središte cijele regije. Ime je dobila od grčke kolonije podignute 350. godine p.n.e. u čast boginje Nike. Dva stoljeća kasnije dolaze Rimljani i ostaju sve do pada Zapadnog rimskog carstva 476. godine. Prije četiri godine otkrivena su nalazišta iz toga doba. Danas se vrše iskopavanja foruma i termi. Kroz vjekove na vlasti su se izmjenjivali Talijani i Francuzi. Od 1860. prijaja se trajno Francuskoj.

ašto se zove Azurna obala

Eze - malo mjesto u Provansi kojim dominira srednjovjekovna utvrda

de du Paillon, sa zanimljivom fontanom i vodom dubokom svega centimetar po kojoj možete hodati. Za sve promatrače sa strane izgleda da hodate po vodi. Naravno da djeca uživaju, a i mi smo probali riskirajući mokre noge i cipele.

Odlazimo do Avenije Jean Medicin s glavnom šoping zonom grada, a zatim se vraćamo do tržnice. Nažalost, kad idete s agencijom ne gospodarite vremenom pa tako umjesto da sjednemo na terasu i večeramo u jednom od prepunih restorana, moramo trčati na autobus, da nas odvede u hotel na periferiji gdje nema nigdje ničega, a još mnogo toga ima se vidjeti u Nici. Nica ima nekoliko muzeja. Najpoznatiji su muzej Matis i Muzej Marc Chagall, koji se nalaze van starog dijela grada. Najблиži je MAMAC, Muzej moderne umjetnosti. Također postoji muzej lijepih umjetnosti s kolekcijom francuskog i europskog slikarstva 16.-20. Stoljeća.

Filmski festival

Kada smo dolazili Cannes se spremao za regatu i sajam nautike. Prošetali smo uz obalu i prvo što nam je zapelio za oko je prekrasna zgrada gradskе vijećnice u aleji s palmama i platanama. Na obali marine smjestio se kasino, a do njega velebna moderna zgrada Palais des Festivals u kojoj se održavaju filmski festivali. Počeli su davne 1946. godine, a od 1982. se održavaju baš u ovom zdanju. Turisti ne propuštaju priliku slikati se na

crvenom tepihu glumeći slavne. Šetajući duž promenade s palmama Croisette, redaju se hotelske plaže i hoteli na suprotnoj strani. Promenada je završena 1890. godine nakon izgradnje koja je trajala četiri desetljeća. Odlazimo do najskupljeg hotela Carlton i

Nica - Fontana Sunca

mo se okolo i gledamo što se događa. Paralelno promenadi proteže se shopping ulica prepuna trgovina svih svjetskih brendova. Ulica je jako dugaa, a završava nizom restorana koji se nastavljaju po bočnim uličicama strogoga grada. U jednom takvom smo i

progonstva s otoka Elbe navratio u Cannes i shvatio njegov strateški položaj za obranu južnih granica Francuske. Odmah je dao izgraditi utvrdu na vrhu brda.

Drugi dan dolazimo u posjetu tvrđavi. Strmim stepenicama penjemo se

Saint Tropez - pogled s tvrđave

ulazimo unutra da ga osmotrimo. Upredvorju se baš ne vidi neka pretjerana raskoš. Šetamo dalje duž promenade doveći se svom tom bogatstvu i sjaju. U jednom od hotela upravo se održava okupljanje oldtimera. Mota-

sami jeli. Iznenadite se da većina ima ponudu za turiste po sasvim prihvatljivim cijenama.

Tvrđava

Još je Napoleon 1815. vraćajući se iz

na vrh. Opet uživamo u pogledu s terase u hladovini drveća. Na vrhu unutar zidina je stara kamena crkva sa zvonikom, ispred koje polazi turistički vlakći. U zgradu nekadašnjeg samostana je muzej u kome se mogu vidjeti razni predmeti još od rimskog doba te mnogobrojni muzički instrumenti Mediterana. U sklopu muzeja je i galerija slika. Nažalost, ovo je jedini muzej u svijetu na koji smo naleđeli, koji se zatvara radi ručka osoblja. Ostatak dana šetamo još jednom gotovo istom rutom po promenadi i shopping zoni Cannesa jer vam nikad ne može biti dosta.

Cannes

Cannes (Kan) je možda najpoznatije turističko mjesto na Azurnoj obali, a lokalci kažu i na svijetu. Svakako je najmondenski. Možda zahvaljujući poznatom filmskom festivalu na koje dolaze sve filmske zvijezde Hollywooda. Turizam se ovdje počeo razvijati 1834. kada se engleski lord Henry Brougham, na putu za Italiju, zaustavio u malom ribarskom mjestu radi odmora. Tu mu se toliko svidjelo da je odlučio ostati i ne ići dalje. Par godina kasnije već je podigao prvi hotel. Hoteli i vile potom će se graditi velikom brzinom. Sve poznate face iz svijeta šoubiznisa i svi svjetski bogati moraju biti viđeni ovdje, a mnogi su napravili vlastite vile. Svi poznatiji hotelski lanci moraju tu imati svoje hotele, gdje su cijene apartmana i običnih soba daleko više nego drugdje.

Saint-Tropez

Saint-Tropez je nekada slovio kao mjesto bogataša i slavnih. I danas tamо odsjedaju mnogi koji imaju nov-

ca, u vilama duž dugačkoga zaljeva. Mjesto je postalo poznato po slavnoj glumici Brigitte Bardot koja je tu došla 1956. godine snimiti film „I Bog stvori ženu“. Postala je simbol novog naraštaja mlađih žena željnih slobode, ne plašeći se pokazati svoje tijelo. Svojevremeno je bila najslikanija osoba i sex simbol. Danas ima vilu i živi u blizini, a posvetila se zaštiti životinja. Grad je dobio ime po imenu Nerono-vog oficira Torpresa, kojem je odru-bljena glava kada je prešao na kršćanstvo. Njegovo tijelo je stavljen u drveni čamac koji je po legendi doplato do uvale. Dugo je pripadao Genovi, koja je 1470. godine poslala 21 obitelj da nastani ratovima opustošeno područje i da podignu utvrdu. Utvrda postoji i danas i dominira zaljevom. Ispod nje se proteže veliko groblje.

Po dolasku odlazimo na mini krstanje brodom i razgledanje villa. Narančno iz daljine jer slavni ne vole niti turiste, niti paparazze. Vožnja brodićem Pouncho (www.lapouncho.com) traje oko sat vremena i košta 9-11 € ovisno o veličini grupe. Vodič nam objašnjava kome pripadaju vile koje se vide u daljinu i tko je tu

od poznatih skoro ljetovao. Dok plovimo susrećemo mnoge jahte i glise-re odakle nam djeca mašu. Za ovaj tip razgledanja bilo bi dobro imati pri ru-ci dvogled.

Odlazimo potom do stare gradske jezgre. Na ulazu nekada obrambena kula, a sada sjedište lučke kapetanije. U lučici mnoštvo jahti. Dva spomenika s violinama govore nešto o ovome mjestu, ali ne znamo što. U starom gradu je mnoštvo uskih uličica i malih trgova ukrašenih brojnim čupo-vima sa cvijećem. Neki jednostavno stoje uz kuću, a neki vise sa zidova. Barokna crkva iz 1784. godine ima zanimljiv crveno-žuti toranj sa satom i zvonom na samom vrhu krova. Još dok smo plovili vidjeli smo zidine velike utvrde Citadela iznad samoga mjesta. Iako je vodič rekao da se gore nema što vidjeti, popeli smo se str-mim puteljkom. Vodič je bio potpuno u krivu. Pogled je fenomenalan. Tek tada vidite boju mora i shvatite zašto se zove Azurna obala. U okviru dugačkih heksagonalnih zidina utvrde još je jedna manja utvrda na samom vrhu, u njoj se nalazi pomorski muzej. Po dvorištu šeta paun. S krova i njenih bedema je još bolji pogled

na sve okolo.

Vraćamo se kroz stari grad i odlazimo do gradske tržnice pored parka sa stoljetnim platanama. Štandova više nema jer je prošlo podne. Na putu do autobusa prolazimo još jednom uličicom prepunom raznih fast food restorana svih mogućih svjetskih kuhinja.

Port Grimaud

S druge strane zaljeva nalazi se umjetno napravljena luka i marina Port Grimaud, koja nosi ime denovskog vla-dara koji je dao naseliti Saint-Tropez. Nekada je to bilo močvarno zemljiste gdje se ulijevala rijeka Giscle. Naravno da takva nezdrava okolina nije mogla ostati pa je 1966. napravljen projekat pretvaranja delte s pješčanim di-nama u veliku marinu koja podsjeća na Veneciju. Napravljeni su mno-gi otočići i kanali. Na njima su nizo-vi villa i apartmana različitih stilova gradnje iz cijele Francuske i svijeta, i naravno Venecije. Poneki mostići po-vezuju otroke. Ispred svih tih apartma-na su redovi jahti i jedrilica. Očigledno vlasnici kada im dosadi ploviti po moru ili kada bježe od nevere parkira-ju ispred svoje kuće. Duž kanala plove i mnogi brodići za turistički obila-zak. Mogu se iznajmiti posebni elek-trični čamci za pet osoba ili pak veliki brodići za velike grupe. Obilazak tra-je oko sat vremena, a završava u jed-nom od restorana gdje smo pojeli iz-vrsne talijanske specijalitete.

Saint Paul de Vence

U brdima Provanse iznad Cannes-a smjestio se poznati turistički gradić umjetnika. U njemu su nekada živjeli mnogi umjetnici koji su stvarali svoja djela, a i danas je tako. Gradić je op-koljen kamenim zidinama na vrhu vi-soke stijene. Nekoliko ulica ili bolje reći prolaza prepuno je raznih galerija. Nisu to obične galerije s printovi-ma slika poznatih umjetnika ili kine-ski suveniri. Ovdje se mogu naći za-ista prava umjetnička djela. Naravno da su njihove cijene visoke. Na kraju gradića je groblje gdje je sahranjen poznati umjetnik Marc Chagall, koji je tu jedno vrijeme živio i stvarao. Pored lokalne crkve koja je bila zatvo-rena nalazi se mali muzej grada, smje-šten u staroj kuli. Svatko tko dođe ov-

dje mora ga vidjeti. Na svakom katu su po dvije postavke s voštanim figu-rama, koje pokazuju kako se živjelo nekada. Prikazano je tako vjerno da smo ostali bez daha. Kada kupite ula-znicu koja ne košta puno, imate pravo ući i u crkvu preko puta koja je pre-tvorena u modernu galeriju i oslika-na modernistički. Vraćamo se do ula-znih vrata iznad kojih je terasa s resto-ranom i zanimljivom skulpturom ko-ja napravljenog od potkovica.

Eze

Eze je malo mjesto u Provansi ko-jim dominira srednjovjekovna utvrda na visokim liticama brda. Zidine koje ga okružuju podignute su u 12. st. Pored uskih uličica, stepenica i ka-menih kuća u 18. st. podignuta je ve-liku crkvu. Na samom vrhu nalaze se Egzotični vrtovi odakle je pogled na azurnu obalu prekrasan. Ipak mno-gi će preskočiti ovaj pogled što zbog pentranja, a što zbog ulaznice za vr-tove od 12 €.

Fragonard je najstarija tvornica parfema u Francuskoj, osnovana 1926. go-dine u mjestu Grasse u brdima Pro-vanse iznad Cannes-a. Nalazi se u car-stvu lavande, koja se tu uzgaja još od srednjeg vijeka. Lavanda od tamo sa-drži najveći postotak eteričnih ulja. Takva vrsta raste samo u Provansi, dok kod nas ustvari raste lavandin. U srednjem vijeku plemstvo je skrivalo svoj smrad obilno se špricajući parfemima. Kupanje nije bilo popularno u to doba, niti na slavnom francuskom dvoru. Danas se kupamo manje više svaki dan, ali bez parfema više ne mo-žemo. Fragonard je proizveo do sada preko 100 vrsta raznih parfema i po-znat je kao vlastiti brand.

Mi smo posjetili jedan ogrank u se-lu Eze iznad Monte Carla. Tu je glavni laboratorij, proizvodnja kozmetič-kih krema, losiona, sapuna. Destilerija eteričnog ulja je u Grasseu. Ipak i ovdje u modernom pogonu se mogu vidjeti eksponati starih kotlova desti-latora, ali i najnovija oprema za pro-izvodnju kozmetike, mikseri, punilice krema i parfema, preše za sapune itd. Ulaz je besplatan, pa svi oni koji se že-le baviti proizvodnjom, trebali bi posjetiti ovu svjetsku instituciju i nešto naučiti. Naravno nešto i kupiti.

Tekst i slike Verica i Boris Pletikosa

